خراسان روزنامه صبح ایران
چهار شنبه ۷ مهر ۱۳۹۵ . ۲۶ ذی‌الحجه ۱۴۳۷ . شماره ۱۹۳۶۴

وزیر نیرو: ۲ میلیارد یورو پروژه آب و فاضلاب آماده واگذاری شد

وزیر نیرو از آماده واگذار بودن ۲ میلیارد یورو پروژه آب و فاضلاب به بخش خصوصی خبر داد. به گزارش تسنیم، حمید چیت‌چیان در همایش بین‌المللی آب ایران اظهار داشت: در ۳ سال اخیر بیش از ۱۴۰ پروژه به بخش خصوصی و خارجی واگذار شده که ارزش سرمایه‌گذاری آن بیش از ۲ میلیارد یورو بوده است. وی افزود: در حال حاضر نیز ۲ میلیارد یورو پروژه آب و فاضلاب آماده واگذاری به بخش خصوصی است.

گزارش خراسان از تداوم کاسبی تحریم از سوی برخی بانک‌ها در قبال فعالان اقتصادی

تحمیل وام به جای گشایش ال سی!

حسین بردبار - گرچه بلافاصله پس از اجرایی شدن برجام خبری مبنی بر گشایش یک هزار ال سی دردی ماه سال گذشته در رسانه‌ها انتشار یافت اما گذر زمان و مراجعات بیشتر فعالان اقتصادی به نظام بانکی برای بازکردن ال سی به منظور تسهیل معاملاتشان با خارج از کشور و پاسخ‌های بعضا منفی نظام بانکی به واسطه بدعهدی طرف غربی و به ویژه آمریکایی ها در رفع کامل تحریم ها و برخی رویکردهای سوال برانگیز در برخی بانک‌ها نشان می‌دهد که مشکلات پیش روی اقتصاد کشورمان در این بخش باوجود گذشت بیش از ۸ ماه از اجرایی شدن برجام ادامه دارد و هنوز تعداد زیادی از بازرگانان و فعالان اقتصادی ترجیح می‌دهند که از طریق صرافی اقدام کنند و گره از مشکل نقل و انتقال مالی و تضمین اعتبارشان پیش طرف خارجی بگشایند. در این میان برخی بانک‌ها همان طور که اشاره شد با رویکردهای سوال برانگیز و در حالی که در مواردی امکان گشایش ال سی وجود دارد ترجیح می‌دهند به جای گشایش ال سی به فعالان اقتصادی وام بدهند که به نظر می‌رسد دلیل آن سودآوری ارائه وام در مقایسه با گشایش ال سی برای بانک‌ها باشد.

■ **ارائه تسهیلات به جای گشایش اعتبار**

خلقی، تولیدکننده محصولات پایین دستی پتروشیمی (مانند لوله‌های پی‌وی‌سی تاسیسات شهری)، با اشاره به مشکلات موجود در گشایش اعتبار در نظام بانکی به نمونه‌ای اشاره می‌کند که عجیب و سوال برانگیز است. او می‌گوید: با مراجعه به یکی از بانک‌ها، در اواخر تیرماه، برای واردات مواد اولیه از چین، درخواست ال سی کردم. پس از ارائه مدارک، حدود سه هفته بعد گفتند امکان بازکردن ال سی وجود ندارد. از معاونت اقتصادی استانداری (خراسان رضوی) نیز پیگیری کردیم، استانداری با بیان این که برخی دیگر از شرکت‌ها همین مشکل را دارند، به بانک مذکور نامه زد و علت را جویا شد، اما بانک باز هم پاسخ درستی نداد. این در حالی است که پیگیری بنده نشان می‌دهد که بانک خارجی آمادگی پذیرش ال سی را داشته است. سپس متاسفانه بانک به جای بازکردن ال سی، پیشنهاد ارائه وام را به ما داد تا بعد با خرید دلار از صرافی‌ها، مواد مورد نیازمان را تامین کنیم. به عقیده وی در شرایط حاضر، بانک‌های خصوصی هم وثایق سنگینی را برای بازکردن ال سی طلب می‌کنند. برخی کارشناسان دادگستری بانک‌ها هم ظاهراً در قیمت‌گذاری، عملاً کمتر از واقعیت ملک را ارزش‌گذاری می‌کنند که به نفع بانک و به ضرر تولیدکننده است. در این میان، البته وزارت صنایع هم در قبال وثایق و حتی سفته، ضمانت‌نامه هایی بالاتر از ارزش واقعی ملک به تولیدکننده می‌دهند اما اولاً هر سندی را قبول نمی‌کند و فقط باید سند ملک مسکونی شش دانگ باشد و ثانیاً ضمانت‌نامه‌ای که صادر می‌کند، برخی بانک‌ها مانند اقتصاد نوین قبول نمی‌کنند. خلقی با یادآوری این نکته که در صورت برقراری ال سی، واردکنندگان می‌توانند مواد اولیه و قطعات را با اعتبار پشتیبانی بانک، به صورت مدت‌دار (مثلاً تا یک سال) و با قیمت تمام شده نیم تا یک درصد بیشتر، از فروشنده خارجی دریافت کنند، می‌گوید: در شرایط حاضر به دلیل این که سود تسهیلات بسیار بالاتر از کارمزد ال سی است، برخی بانک‌ها به همین دلیل به ارائه وام به جای ال سی تمایل بیشتری دارند. ضمن این که فرآیند بازکردن ال سی گاه تا بیش از سه هفته هم به طول می‌انجامد که ترمز مضاعفی بر سر راه تولیدکنندگان است.

■ **گشایش اعتبار به کشور هدف نیز بستگی دارد**

البته، فاطمه شعبانی، عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی ایران و عراق با بیان این که بازکردن ال سی به کشور هدف نیز بستگی دارد به خراسان می‌گوید: درخیلی از کشورها هنوز روابط ما به شکل عادی برنگشته است و دچار مشکلات اساسی است، به همین دلیل بانک‌ها فعالان اقتصادی را به سمت صرافی‌ها هدایت می‌کنند. با این حال به گفته این عضو اتاق بازرگانی ایران و عراق هم اکنون امکان بازکردن ال سی برای کشور عراق از طریق بانک ملی امکان پذیر است و نیاز به کار صرافی نیست. وی با بیان این که به طور کلی هنوز بعد از لغو تحریم‌ها شاهد هستیم که مشکلات بازکردن ال سی پابرجاست؛ می‌افزاید: اگر برخی از بانک‌ها مشتریان را به سمت گرفتن تسهیلات و کار با صرافی هدایت می‌کنند، صحت دارد و ممکن است به دلیل آن باشد که با کشور هدفشان رابطه مناسبی نتوانسته‌اند ایجاد کنند. شعبانی با بیان این که مسئله بانکی یکی از بزرگترین مشکلات بخش صنعت است، ادامه می‌دهد: ما هنوز نتوانسته‌ایم با بانک مرکزی درجهت رفع موانع تولید و مسائلی که به نفع تولیدکننده است به توافق برسیم، شعبات بانکی هرکدام مصوبات داخل بانک‌ها را به گونه‌ای ارائه می‌دهند که برای تولیدکننده یا صنعتگر قابل استفاده نیست. وی با بیان این که یک دلیل این مسئله به ساختار بانکی کشور بازمی‌گردد، می‌گوید: نیاز است که هرچه سریعتر ساختار بانکی ما اصلاح شود. بزرگ بودن حجم و شعبات بانک‌ها یکی از این موارد است. این همه ساختمانی که بانک‌ها در خیابان‌ها خریداری کرده‌اند سرجمع یکی دو ساعت بیشتر به مشتریان به صورت مفید خدمات نمی‌دهد. شعبانی در پاسخ به این که آیا اخیرا برای فعالیت‌های اقتصادی تان ال سی بازکرده‌اید به خراسان می‌گوید: متاسفانه این کار را نتوانسته‌ام انجام دهم هرچند که محصولات واحد تولیدی‌مان صادراتی است ولی به دلیل موقعیتی که برای بخش تولید در شهرک‌های صنعتی به وجود آمده است و وجود بسیاری از موانع برای تولید در این شهرک‌ها کارهای ما به بازکردن ال سی نرسیده است. به گفته وی در گذشته به دلیل تحریم‌ها برخی از رویه‌ها برای انتقال وجوه و مبادله با خارج عرف شد که هنوز پابرجاست و همچنان از همان روش‌ها استفاده می‌شود. وی تغییر مقررات و قوانین، تغییر نرخ تعرفه‌های گمرکی و نرخ ارز و اختلافات سیاسی با کشورهای هدف را از دیگر مشکلات موجود در خصوص گشایش اعتبار ذکر کرد. این فعال اقتصادی سود ۱۸ درصدی برخی از تسهیلات از جمله تسهیلاتی که به واحدهای کوچک و متوسط پرداخت می‌شود را برای تولیدکنندگان زیاد می‌داند و می‌افزاید: این سود باید به ۵ درصد تقلیل یابد تا کارتولیدی برای ما سودآوری داشته باشد.

■ **سود ۴۴ درصدی برخی از انواع تسهیلات**

پرویز حسابی، عضو اتاق بازرگانی ایران و آلمان که بیش از ۴۶ سال است که به کار بازرگانی می‌پردازد نیز در گفت‌وگو با خراسان در خصوص مشکل برخی از فعالان اقتصادی در هنگام بازکردن گشایش اعتبار و گرفتن تسهیلات به جای آن می‌گوید: تسهیلات تعریف دارد. برای گرفتن آن باید وثیقه گرو گذاشت یا سفته گذاشت و سقف هم دارد، ولی گاهی بالای ۲۴ درصد به آن‌ها سود تعلق می‌گیرد و البته گاهی ۲۰ درصد از تسهیلات را نیز بانک در گروی خود قرار می‌دهد که در مجموع بالای ۴۴ درصد به این نوع تسهیلات سود اختصاص می‌یابد. به گفته وی با مراجعه به صرافی برای تهیه دلار نیز صرافی‌ها به قیمت فروش دلار را به بازرگان می‌فروشند و به قیمت خرید که کمتر است می‌خرند. با مراجعه به بانک نیز برای ارائه دلار به قیمت خرید، مقداری ضرر عاید تولیدکننده می‌شود. وی می‌افزاید: تجارتی که بالای ۵۰ درصد آن از همان ابتدا باید پرداخت شود، چه صرفه‌ای دارد، همین مسئله موجب می‌شود که برخی از بازرگانان به واسطه‌ها و دلالان دردبی، استرالیا، کوالالامپور و سایر مناطق برای انتقال وجه خود مراجعه کنند؛ چون آن‌ها می‌گویند که جنس را در دفترتان تحویل می‌دهیم و پولش را می‌گیریم؛ البته قبل از انجام کار هم مدرک و سندی را می‌گیرند که شما بعدا نتوانی پول ندهی. به این روش‌ها نیز هیچ مالیات و گمرکی تعلق نمی‌گیرد. به گفته وی این نوع دلالان به صورت مضاربه‌ای کار می‌کنند و در مواقعی ۷۰ درصد از سود تجارت را نیز می‌گیرند و ۳۰ درصد از آن برای بازرگان می‌ماند. وی با اشاره به بهانه‌تراشی بانک‌های بزرگ دنیا برای عدم همکاری با ایران به بهانه‌هایی همچون پولشویی یا تروریسم ادامه می‌دهد: بانک‌های دنیا هنوز می‌گویند که با ایران کار نمی‌کنیم، نه به دلیل تحریم بلکه به دلیل آن که پروتکل بانک‌ها می‌گوید که با کشورهایی که پولشویی می‌کنند، ارتباط بانکی نمی‌توانیم برقرار کنیم.

■ **گزارشی در این باره ندیده‌ایم**

محمدرضا قربانی مدیر اعتبارات بانک مرکزی، درخصوص گله برخی از فعالان اقتصادی از اقدام بعضی از بانک‌ها برای ارائه تسهیلات به جای بازکردن ال سی به خراسان می‌گوید: تاکنون چنین گزارشی برای ما نیامده است و بانک‌ها اگر مراجعه کننده‌ای داشته باشند، گشایش اعتبار می‌کنند. به گفته وی البته بازکردن ال سی نیز شرایط خاص خود را دارد و اگر چنین مسئله‌ای را به بانک مرکزی انعکاس بدهند، بررسی می‌کند و پاسخ ارائه خواهد کرد. محمدرضا قربانی در پاسخ به این که بعضا منافع برخی از بانک‌ها در ارائه تسهیلات ریالی است تا بازکردن ال سی (به دلیل سود بالای تسهیلات بانکی در ایران در مقایسه با بسیاری از کشورهای خارجی)، می‌افزاید: ما بیش از ۳۰ بانک داریم، بنابراین اگر یک بانک چنین شرایطی را برای یک فعال اقتصادی ایجاد کرد، این بنگاه اقتصادی می‌تواند به سایر بانک‌ها نیز مراجعه کند. این بحث قابل توجیه نیست که چون بانک تسهیلات ریالی می‌دهد، سود بیشتری دارد، بنابراین ال سی را باز نکند، هرکاری شرایط خاص خود را دارد، اگر بانکی سخت گیری کند، افراد می‌توانند به سایر بانک‌ها مراجعه کنند و از خدماتشان درچارچوب مقررات استفاده کنند. قربانی در پاسخ به این که نظارت بانک مرکزی در صورت چنین اقداماتی از سوی بانک‌ها چگونه اعمال می‌شود، ادامه می‌دهد: بانک مرکزی بر عملکرد بانک‌ها نظارت دارد و اگر چنین مواردی گزارش شود، قطعا به صورت موردی بررسی می‌شود و در عملکرد بانک‌ها نیز حتما دخیل خواهد بود.

گزارش

یک سوم تسهیلات قرض‌الحسنه به کارکنان بانک‌ها رسید

۱۲ هزار میلیارد تومان وام قرض‌الحسنه بانک‌ها به کارکنان

طبق آخرین آمار، بانک‌ها حدود ۴۷ هزار میلیارد تومان منابع به صورت قرض‌الحسنه از مردم دریافت کرده‌اند که از این مقدار ۳۶ هزار میلیارد تومانش را دوباره به صورت قرض‌الحسنه وام داده‌اند. در این میان اما برخی گزارش‌ها حکایت از آن دارد که یک سوم این منابع به کارمندان خود بانک‌ها به صورت قرض‌الحسنه پرداخت شده است؛ یعنی بانک‌ها حدود ۱۲ هزار میلیارد تومان از منابع قرض‌الحسنه را به کارمندان خودشان وام داده‌اند. طبق آخرین گزارش بانک مرکزی از وضعیت دارایی و بدهی نظام بانکی، میزان مانده تسهیلات اعطایی قرض‌الحسنه بانک‌ها حدود ۳۶ هزار و ۴۷۰ میلیارد تومان بوده است. منظور از مانده تسهیلات اعطایی، مقداری از وام‌های پرداختی است که هنوز بازپرداخت نشده است و در واقع هنوز در اختیار مردم (گیرنده وام) است و موعد بازپرداخت آن نرسیده است. در این میان خبرگزاری فارس در گزارشی طبق سندی که در اختیار دارد اعلام کرد، بانک‌ها خودشان و بر اساس خوداظهاری اعلام کرده‌اند حدود ۱۲ هزار میلیارد تومان از این منابع را به کارمندان خود به صورت قرض‌الحسنه وام داده‌اند. در این گزارش با اشاره به رقم ۱۱ هزار و ۷۵۴ میلیارد تومانی تسهیلات قرض‌الحسنه پرداختی به کارکنان تاکید شده است که این ارقام حاصل جمع اطلاعاتی است که خود بانک‌ها به بانک مرکزی ارائه کرده‌اند و قطعا نسبت مانده تسهیلات قرض‌الحسنه کارکنان بانک‌ها به‌ویژه در بانک‌های خصوصی بسیار بیشتر از رقم اعلام شده است. این در حالی است که اخیرا پرداخت وام به کارمندان از محل منابع قرض‌الحسنه ممنوع شده است. نهم شهریورماه امسال بود که حیدری، معاون نظارتی بانک مرکزی اعلام کرد: با دستورالعمل جدید بانک مرکزی بانک‌ها موظف شدند که منابعی را که می‌خواهند به کارکنان خود تسهیلات بدهند، حتما از منابع خود بانک باشد و به هیچ عنوان حق ندارند از محل منابع قرض‌الحسنه‌ای که جمع‌آوری کرده‌اند به کارکنان خود وام بدهند.

جدول زیر که توسط فارس منتشر شده جزئیات تسهیلات پرداختی بانک‌ها به صورت قرض‌الحسنه را نشان می‌دهد:

بانک	مانده تسهیلات قرض‌الحسنه	مانده تسهیلات اعطایی به کارکنان	سهم کارکنان بانک‌ها از کل تسهیلات
بانک‌های تجاری دولتی			
(ملی، سپه و پست بانک)	۸۶۴۵	۳۳۵۷	۳۸/۸ درصد
بانک‌های تخصصی	۴۰۶۴	۲۵۸۵	۶۳/۷ درصد
جمع بانک‌های دولتی	۱۲۷۰۹	۵۹۴۴	۴۶/۸ درصد
جمع بانک‌های خصوصی شده	۱۲۲۹۸	۵۲۱۵	۴۲/۴ درصد
پنج بانک خصوصی	۳۲۱	۱۸۶	۵۸ درصد
جمع بانک‌های غیردولتی و موسسات	۲۴۱۵۵	۵۸۱۱	۲۴/۱ درصد
جمع کل	۳۶۸۶۴		
۳۶۴۷۰ براساس گزارش بانک مرکزی	۱۱۷۵۵		۳۱/۹

ارقام به میلیارد تومان